

Fakta, argument & debatt

Nyhetsbrev om alkohol, narkotika och sociala frågor från Blå Bandet i samverkan med SLAN

N:r 2 - publicerad 10 februari 2025

Blå Bandet

Nyhetsbrevet produceras av Blå Bandet (Sveriges Blåbandsförbund) och ges ut i samverkan med SLAN (Sveriges Landsråd för alkohol- och narkotikafrågor)

www.blabandet.se www.slan.se

Redaktör Owe Ranebäck

nyhetsbrev@blabandet.se 070-3244680

Redigering: Per-Olof Svensson

INNEHÅLL

- Uppmärksamhetsveckan Spela roll 2025
- Ny förebyggande socialtjänstlag
- Systembolagets bokslut
- WHO-rapport försvarar nordiska alkoholmonopol
- Fortsatt minskning narkotikarelaterade dödsfall
- Norge droppar förslag om starköl i butik
- Äldres alkoholproblem undersöks i ny studie
- Delegation för personer med samsjuklighet
- Riksdags-nej till ANDTS-motioner
- Rekordstort intresse för hälsosammare drycker
- Ny generaldirektör för MUCF
- Boom för alkoholfritt
- Drogbekämpning enar i fransk politik

Alla kan spela roll för barn som växer upp med någon som dricker för mycket.

Hur är läget?

Att någon bryr sig om hur man mår betyder mycket. Sluta inte fråga!

Hej!

Säg hej till barn i din omgivning. Alla behöver bli sedda!

Var där!

Oavsett om du är farmor, fotbollstränare eller granne kan du vara tillgänglig. Finns där om eller när samtalet kommer.

Krångla inte till det!

Det är bättre att göra något än att göra det perfekt. En så enkel sak som att bjuda på fika kan betyda mycket!

Hellre en gång för mycket än en gång för lite!

Om du är orolig - agera. Ta hjälp av andra om du behöver.

Anhöriga barn och unga i fokus för #spelaroll2025

Alla kan spela roll för barn och unga som växer upp med vuxna som dricker för mycket alkohol. Det är budskapet under uppmärksamhetsveckan Spela roll, som arrangeras varje år kring alla hjärtans dag. 2025 års Spela roll-vecka är den 10-16 februari.

– Syftet med uppmärksamhetsveckan Spela roll är att sprida kunskap och väcka samtal kring hur föräldrars alkoholkonsumtion riskerar att påverka barn negativt. Det finns en styrka i att många pratar om dessa frågor på samma gång och vi på CAN är därför stolta över att arrangera denna vecka tillsammans med andra organisationer från civilsamhället, säger Ida Ömalm Ronvall, kommunikatör på CAN, som samordnar veckan.

[Mer info och anmälan](#)

Proposition om en ny förebyggande socialtjänstlag

Regeringen har beslutat om en proposition till en ny socialtjänstlag. Målet med den nya socialtjänstlagen är en förebyggande, lättillgänglig och kunskapsbaserad socialtjänst. Genom propositionen ”En förebyggande socialtjänstlag – för ökade rättigheter, skyldigheter och möjligheter” vill regeringen ersätta den nuvarande socialtjänstlagen, som i stor del baseras på den lag som kom 1980. Den nya lagen ska vara bättre anpassad till hur samhället ser ut i dag, och säkerställa att målen för socialtjänsten nås på ett bättre sätt än tidigare, bland annat genom ändrade arbetsätt.

Det nya lagförslaget innebär bland annat att:

- Socialtjänsten ska arbeta mer förebyggande och fånga upp behov innan de blivit för stora.
- Socialtjänsten ska vara lättare att nå och få hjälp ifrån när det behövs.
- Socialtjänsten ska kunna erbjuda insatser snabbare genom att fler insatser kommer att kunna erbjudas utan individuell behovsprövning – så att insatserna ska komma tillräckligt snabbt, när behovet är som störst.
- Socialtjänstens verksamhet ska bedrivas i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet och kontinuerligt följas upp och utvecklas.

Barnens rättigheter stärks genom att lagen anpassas till barnkonventionen. Socialtjänsten ska ta hänsyn till barnets åsikter vid bedömningen av vad som är barnets bästa. Barnet har också rätt till information om sina insatser och socialtjänsten ska säkerställa att barnet förstår informationen. Det förtydligas också att Socialtjänsten ska främja jämställda levnadsvillkor.

Propositionen har nu överlämnats till riksdagen och lagförslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2025.

Systembolaget:

Stabil drift med hållbarhet och folkhälsa i fokus

Systembolagets nettoomsättning ökade med 5,3 procent under kvartalet och med 3,2 procent för helåret jämfört med föregående år. Årets försäljningsmönster bibehålls under sista kvartalet där framför allt öl, men även blanddryck och alkoholfritt tar andelar från vin och sprit.

[Bokslutskommunikén](#)

WHO-rapport försvarar det nordiska spritmonopolet

En ny WHO-rapport visar att privatisering av alkoholförsäljningen leder till ökad alkoholkonsumtion och ökade skador. Vad innebär detta för de nordiska alkoholmonopolen?

[Läs mer här \(Actis\)](#) och i [Accent](#)

Fortsatt minskning av narkotikarelaterade dödsfall

Användningen av narkotika i Sverige ligger kvar på ungefär samma nivåer som tidigare. Samtidigt fortsätter de narkotikarelaterade dödsfallen att minska. Sedan år 2015 är den totala minskningen 30 procent.

[Till rapporten \(Folkhälsomyndigheten\)](#)

Droppar förslag på starköl i butik

I det senaste utkastet till partiprogram har Høyre i Norge strukit förslaget om att tillåta försäljning av alkohol med upp till åtta procent i butiker. Ett klokt beslut som säkrar Vinmonopolets viktiga roll som folkhälsoåtgärd.

[Läs mer här \(Actis\)](#)

Forts. >

Äldres alkoholproblem undersöks i ny studie

Vad blir konsekvenserna av en åldrande befolkning när det gäller alkoholkonsumtion, och hur påverkar detta beroendevården? Det undersöker alkoholläkaren Sven Andréasson i en femårig studie. Han har länge intresserat sig för frågan om alkohol och äldre, och nu har Systembolagets Alkoholforskningsråd anslagit 850 000 kronor till ett forskningsprojekt om just de frågorna under hans ledning.

[Läs mer här \(Accent\)](#)

Delegation ska stärka insatserna för personer med samsjuklighet

Socialdepartementet tillsätter en delegation med uppdrag att genomföra en reform av samhällets insatser för mer samordnade, behovsanpassade och personcentrerade insatser till personer med samsjuklighet i form av beroendeproblematik och psykisk ohälsa. Delegationens uppdrag sträcker sig över tre år och inkluderar att:

- ta fram en plan för reformens genomförande
- analysera och föreslå eventuella ändringar eller kompletteringar av Samsjuklighetsutredningens förslag
- genomföra nya och kompletterande konsekvensanalyser
- föra dialog med berörda aktörer i reformarbetet.

[Socialminister Jakob Forssmed sa under en pressträff](#) att man behöver skapa en vårdstruktur där människor inte faller mellan stolarna.

Nej till ANDTS-motioner

Riksdagen har sagt nej till cirka 150 förslag i motioner om bland annat alkohol, narkotika och tobak från den allmänna motionstiden 2024. Främst med hänvisning till pågående arbete. Motionerna handlar bland annat om alkohollagstiftningen, narkotikapolitiken samt tobak och tobaksfria nikotinprodukter.

[Socialutskottets betänkande 2024/25: SoU 13](#)

I betänkandet finns 23 reservationer (S, SD, V, C, MP).

[Till riksdagsdebatten 29/1](#)

Rekordstort intresse för hälsosammare drycker

Bryggeribranschen har under lång tid sett en tydlig tillväxt av hälsosammare dryckesalternativ. Siffror från Delfi Marknadspartner visar att sockerfri läsk och alkoholfri öl båda ökade med över 6 procent under 2024. Bryggeriernas totala försäljningsvolym lyfte med nästan 2 procent under 2024.

Alkoholfri öl fortsatte att växa under 2024 med hela +6,2 procent. Intresset för alkoholfri öl har ökat under lång tid och tillväxten speglar en långsiktig trend. 2018 gick alkoholfri öl om lättöl i försäljningsvolym. 2021 passerade alkoholfri öl mellanölet och nu under 2024 gick alkoholfri öl förbi även den 2,8-procentiga folkölen.

Det är tydligt att intresset för alkoholfria alternativ växer samtidigt som utbudet breddas.

Källa: Sveriges Bryggerier

Magnus Jägerskog ny generaldirektör för MUCF

Regeringen har utsett Magnus Jägerskog till ny generaldirektör och chef för Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF. Den 1 januari 2026 sker en sammanslagning av MUCF och Myndigheten för stöd till trossamfund (SST). Det betyder att MUCF och den nya generaldirektören får en breddad roll.

Magnus Jägerskog kommer närmast från rollen som generalsekreterare på BRIS. Han har erfarenhet från bland annat chefsroller på IQ och stiftelsen Friends samt uppdrag i Arvsfondsdelegationen och Barnrättsdelegationen. Magnus Jägerskog tillträder den 26 maj 2025.

Boom för alkoholfritt

Utbudet av alkoholfria drycker är större än någonsin. Det visar bland annat en mätning utförd av Systembolaget, som visar hur försäljningen av alkoholfria drycker ökat med drygt 800 procent sedan millennieskiftet. När vinskribenten Linda Pérez, som är redaktör för Svenska Dagbladets vinklubb och ledamot i Svenska dryckesakademien, först började bevaka vin för drygt tjugo år sedan fanns bara ett fåtal alkoholfria alternativ på Systembolaget.

–I dag finns hur mycket som helst, så det har verkligen blivit en boom. Alkoholfria drycker har också blivit bättre och bättre kvalitetsmässigt, i takt med att man använder sig mer av lokala råvaror, säger Linda Pérez.

[Läs mer \(Alkohol & Narkotika\)](#)

Drogbekämpning enar i fransk politik

Sällan har en fråga som kampen mot narkotikahandel skapat en sådan konsensus inom fransk politik, [rapporterar Euractiv](#) inför att det franska parlamentet väntas anta nya lagar mot narkotikabrottsligheten. Enligt uppgift har tillgången på ett allt renare kokain ökat markant sedan 2011 samtidigt som andelen missbrukare ökat kraftigt.

Tipsa gärna om nyheter till nyhetsbrevet!
nyhetsbrev@blabandet.se

Redaktör: Owe Ranebäck
Redigering: Per-Olof Svensson

---

13 FEBRUARI KL 14.00-15.00

Narkotika-politiska vägval

NARKOTIKA POLITISKT CENTER NP NBV

NPC webinarium:
13 februari 2025
kl. 14.00-15.00

Schweiz och Nederländerna har infört pilotprojekt för att testa modeller för legalisering. Tjeckien står på tröskeln och Tyskland, Malta och Luxemburg har redan öppnat dörren. Samtidigt tar länder som Frankrike och Storbritannien narkotikapolitiska beslut i motsatt riktning och satsar på en minskad användning och ett ökat stöd till vård och behandling. Vad händer i Europa och vad kan vi lära?

[Till anmälan](#)

Inbjudan till Blå Bandets och NBVs gruppleddarutbildning för Anhörighelger

För vem: Utbildningen riktar sig till dig som är engagerad i frågor som rör beroende- och anhörigproblematik och som vill få mer kunskap så att du själv kan hålla i träffar för anhöriga.

Upplägg: Utbildningen sker under fyra heldagar, uppdelat på två helger under vår/höst 2025. Därtill deltar du även vid en anhörighelg som deltagare. Totalt tre helger under året.

Innehåll: Under utbildningen får du lära dig hur du ska planera, genomföra och leda gruppaktiviteter så som Anhörighelger och träffar för anhöriga till beroendepersoner. Utbildningen består av föreläsningar, prova på olika pedagogiskt material, delningsrundor och andra övningar och aktiviteter.

Datum: 10–11 maj och 13–14 september 2025

Plats: Boende på Kungsfors Herrgård.
Kurslokal i församlingsgården i Järbo.

Övrig info: Utbildningen, resa, kost och logi bekostas av studieförbundet NBV. Blå Bandet står för utbildningens innehållet. Kursen leds av Rebekka Markström och Johan Sjöo.

Deltagande: Max 12 personer. Vill du delta, boka in en kort intervju med Johan Sjöo genom att mail till johan.sjoo@blabandet.se

Sista anmälningdag: 7 april 2025
Arrangeras av NBV och Blå Bandet

Om Rebekka och Johan

Rebekka Markström arbetar som gymnasielärare och anhörigterapeut. Johan Sjöo är verksamhetsstrateg på Blå Bandet med lång erfarenhet av behandlingsarbete av beroende och medberoende.

Blå Bandet är en nykterhetsorganisation

med kristen värdegrund. Med gemenskap, glädje och delaktighet är Blå Bandet en röst för ett nyktrare samhälle som samlar människor som väljer att leva drogfritt. Ställningstagandet är inte bara för vår egen skull. Det är också en solidarisk handling till alla människor som själva har eller lever nära någon med beroende.

NBV, Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhet, bedriver folkbildningsverksamhet över hela Sverige. Vi är landets äldsta studieförbund med mer än 120 års erfarenhet av folkbildning. Vi lägger särskild vikt vid frågor som handlar om nykterhet, inkludering, demokrati & föreningsliv och kulturliv.

www.nbv.se www.blabandet.se